

SIOITUSPALVELULAIN MUKAISET TIEDOT HELSINKI CAPITAL PARTNERS OY:STÄ JA SEN TARJOAMISTA SIOITUS- JA OHEISPALVELUISTA SEKÄ TIETOJA RAHOITUSVÄLINELAJIEN LUONTEESTA JA NIIHIN LIITTYVISTÄ TYYPILLISISTÄ RISKEISTÄ

Tähän tiedotteeseen on koottu sijoituspalvelulain ja siihen liittyvän lainsäädännön sekä niiden nojalla annettujen viranomaissääntelyn mukaiset tiedot Helsinki Capital Partners Oy:stä (jäljempänä ”HCP”) ja sen tarjoamista sijoitus- ja oheispalvelusta sekä niiden tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista sekä tietoja rahoitusvälineiden luonteesta ja niihin liittyvistä tyypillisistä riskeistä. Tarkemmat palvelu- ja tuotekohtaiset tiedot sekä mahdolliset sopimusehdot ilmoitetaan tarvittaessa palvelun tai rahoitusvälineen tarjoamisen yhteydessä. Tiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisina. Tiedot annetaan yhtiön verkkosivuilla, www.hcp.fi. Tiedot ovat saatavilla myös yhtiön toimipisteessä. HCP päivittää näitä tietoja tarvittaessa ja päivitykset on saatavissa yhtiön verkkosivuilla.

1. TIEDOT HELSINKI CAPITAL PARTNERS OY:STÄ JA SEN VALVOJASTA

Helsinki Capital Partners Oy:lla on suomalainen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 2 §:n mukaisen toimiluvan sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 4 kohdan mukaisen omaisuudenhoitopalvelun tarjoamiseen sekä 3 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen toimiluvan sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 5 kohdan mukaisen sijoitusneuvonnan tarjoamiseen.

Helsinki Capital Partners Oy on rekisteröity Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin Y-tunnuksella 2154336-2. Yhtiön kotipaikka on Helsinki.

Yhteystiedot:

Helsinki Capital Partners Oy
Tallberginkatu 1 C 136
FI-00180 HELSINKI
Puh. (09) 678
Sähköposti:
www.hcp.fi

Helsinki Capital Partners Oy ei käytä sijoituspalveluiden tarjoamisessa sidonnaisasiamiehiä. Finanssivalvonta on yhtiön toimintaa valvova viranomainen. Finanssivalvonnan osoite on Snellmaninkatu 6, PL 159, 00101 Helsinki puh 09 183 51 sähköpostiosoite kirjaamo@finanssivalvonta.fi.

2. YHTEYDENPIDOSSA KÄYTETTÄVÄT TAVAT

HCP on velvollinen tunnistamaan asiakkaansa. Asiakas voi asioida yhtiön toimipisteessä, puhelimitse, sähköpostitse tai kirjeitse. Rahastomerkintöjen ja lunastusten tekemistä koskevat tarkemmat ohjeet annetaan yhtiön Internet-sivuilla. Asiakaspalvelua tarjotaan suomen, ruotsin ja

englannin kielellä. Asiakasraportoinnista sovitaan palvelukohtaisissa sopimusehdoissa. Asiakasraportoinnista sovitaan tarkemmin palvelukohtaisessa sopimuksessa.

HCP:llä on oikeus lähettää sijoituspalveluun liittyvää kirjallista tietoa asiakkaalle kirjeitse, faksilla ja sähköpostilla ja muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla.

Asiakas on tietoinen, että sähköpostin käyttämiseen viestintävälineenä liittyy erityisiä riskejä muun muassa sen vuoksi, että viesti ei mahdollisesti saavu perille, viesti saattaa joutua ulkopuolisen tietoon tai ulkopuolinen saattaa muunnella viestin sisältöä. HCP:llä on oikeus luottaa faksin tai sähköpostin välityksin saamansa palvelua koskevan viestin aitouteen ja oikeellisuuteen.

3. PUHELUIDEN, KESKUSTELUJEN JA SÄHKÖISTEN VIESTIEN TALLENTAMINEN

HCP on velvollinen tallentamaan asiakkaan kanssa käytävät puhelinkeskustelut ja sähköiset viestit jotka voivat johtaa liiketoimiin. Lisäksi HCP on velvollinen pitämään kirjaa asiakkaan kanssa henkilökohtaisessa tapaamisessa käytävistä keskusteluista. Tallenteita käytetään toimeksiantojen todentamiseen, asiakaspalvelun kehittämiseen, riskienhallintaan ja mahdollisten riitatilanteiden selvittämiseen. HCP tallentaa kaikki asiakkaan kanssa käytävät tällaiset puhelut. HCP:n tulee luovuttaa tallenteet toimivaltaisille viranomaisille niiden pyynnöstä. Tallenteet säilytetään vähintään viiden vuoden ajan, jollei Finanssivalvonta pyydä säilytyksen pidentämistä seitsemään vuoteen. Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio puhelu- tai muusta tallenteesta.

4. YLEISKUVAUS SIOITUSPALVELUISTA

Sijoitusneuvonta

Tarjotessaan sijoitustuotteita HCP voi antaa asiakkailleen rahoitusvälineitä koskevia yksilöllisiä, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 1 momentin 5-kohdan mukaisia sijoitussuosituksia kuten esimerkiksi suosituksen hankkia tai olla hankkimatta tiettyä rahoitusvälinettä. Yksilöllisen suosituksen antamisesta ei kuitenkaan ole kyse silloin, kun asiakkaalle annetaan yleistä esittelyä vaihtoehtorahastojen hoitajan tarjoamista sijoituspalveluista tai rahastotuotteista.

HCP:n tarjoama sijoitusneuvontapalvelu on ei-riippumatonta, koska HCP tarjoaa sijoitusneuvontaa myös hallinnoimillaan vaihtoehtorahastojen osuuksilla. Sijoitusneuvonnassa vertailtavien rahoitusvälineiden määrä riippuu rahoitusvälineestä. Yksilöllisen suosituksen antamisesta ei kuitenkaan ole kyse silloin, kun asiakkaalle annetaan yleistä esittelyä yhtiön tarjoamista sijoituspalveluista tai rahoitusvälineistä.

Omaisuudenhoito

HCP tarjoaa asiakkailleen omaisuudenhoidtopalvelua. Omaisuudenhoidolla tarkoitetaan rahoitusvälineiden ja asiakkaan sijoitusten hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan (ns. täyden valtakirjan omaisuudenhoido) tai osittain omaisuudenhoidajalle.

Omaisuudenhoidtopalveluista peritään palkkiota, jolloin palkkion perusteena on usein hoidossa olevan omaisuuden arvo, kaupankäynnin määrä, tuotto tai näiden yhdistelmä. Kulloinkin voimassa olevat palkkiot ilmenevät sopimusehdoista ja hinnastosta.

5. ASIAKASVAROJEN SÄILYTTÄMINEN

HCP:n hallussa olevat asiakkaan varat säilytetään luotettavalla tavalla erillään yhtiön omista varoista. Asiakasvarojen kirjanpidon avulla asiakkaan varat voidaan milloin tahansa erottaa muiden asiakkaitten varoista. Asiakkaiden varoja ja niiden muutoksia voidaan luotettavasti ja jatkuvasti seurata sekä kokonaisuutena että erikseen kunkin asiakkaan osalta.

Rahavarat

HCP:n asiakkaiden rahavarat talletetaan asiakasvaroina talletuspankkiin (SEB, Skandinaviska Enskilda Banken) tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Säilyttäessään asiakkaan varoja ulkopuolisen palveluntarjoajan hallussa, HCP valitsee kulloinkin käytettävät palveluntarjoajat huolellisesti.

Kotimaiset arvo-osuudet

Asiakkaan kotimaiset arvo-osuusmuotoiset arvopaperit säilytetään asiakkaan nimissä olevalla arvo-osuustilillä SEB:n tilinhoitajayhteisönä ylläpitämässä arvo-osuusrekisterissä. Arvo-osuustiliä koskeva sopimussuhde syntyy asiakkaan ja tilinhoitajayhteisön välille.

Muiden kuin suomalaisten asiakkaiden osalta suomalaiset arvo-osuusmuotoiset arvopaperit voidaan säilyttää myös hallintarekisteröidyllä tilillä. Hallintarekisteröidyllä tilillä säilytettävien arvo-osuuksien tilinhaltijaksi on merkitty HCP ja arvo-osuuksien oikeiden omistajien erittely tapahtuu HCP:n säilytyskirjanpidossa.

Ulkomaiset arvo-osuudet

Asiakkaan ulkomaiset rahoitusvälineet säilytetään edellä mainitun tilinhoitajayhteisön valitseman ulkomaisen säilytysyhteisön (alisäilyttäjä) yhteistilillä. Alisäilyttäjä voi säilyttää rahoitusvälineitä edelleen omilla alisäilyttäjillään. Yleisen kansainvälisen käytännön mukaisesti ulkomaisia rahoitusvälineitä ei rekisteröidä välttämättä HCP:n tai sen asiakkaiden nimiin, vaan ne voidaan rekisteröidä alisäilyttäjän tai edelleen seuraavan alisäilyttäjän nimiin. Tästä syystä rahoitusvälineet voivat olla edellä mainitun seurauksena yhteistilillä sekoittuneena alisäilyttäjän muiden asiakkaiden rahoitusvälineiden kanssa.

Alisäilyttäjä pitää omassa kirjanpidossaan erillään HCP:n kaikkien asiakkaiden lukuun säilyttämät varat. Asiakkaiden ulkomaiset rahoitusvälineiden erittely asiakkaiden omaisuudeksi tapahtuu HCP:n säilytyskirjanpidossa.

Ulkomaisten rahoitusvälineiden omistamiseen ja vaihdantaan voi liittyä kotimaisiin rahoitusvälineisiin verrattuna ennalta arvaamattomia riskejä varsinkin, jos alisäilyttäjän kotipaikka on ETA-alueen ulkopuolella, jolloin rahoitusvälineisiin tai varoihin liittyvät oikeudet voivat vaihdella sovellettavan lain mukaan. Tällaisia riskit voivat olla mm. poliittisia, markkinainfrastruktuuri liittyviä, oikeudellisia ja verotuksellisia. Ulkomaisia rahoitusvälineitä ei yleensä rekisteröidä asiakkaan nimiin vaan niitä säilytetään säilyttäjän nimiin avatulla ulkomaisen alisäilyttäjän hallussa olevilla tileillä, joihin sovelletaan paikallista lainsäädäntöä. Siten on mahdollista, että mahdollisessa konkurssi- tai muussa maksukyvyttömyystilanteessa rahoitusvälineet eivät ole välttämättä erotettavissa säilyttäjän tai sen alisäilyttäjän varoista. Lisäksi asiakkaan varojen erottelu voi vaikeutua tai tulla mahdottomaksi kaupan selvityksessä tai yhtiötapahtumien jako-osuuksien määrittelyssä tapahtuneiden virheiden vuoksi. Edellä mainitut riskit jäävät asiakkaan kannettavaksi. Edellä mainitut riskit kuten alisäilyttäjän maksukyvyttömyydestä aiheutuvat vahingot jäävät asiakkaan vastattavaksi.

HCP vastaa siitä, että se valitsee käyttämänsä säilytyspalvelun tarjoajat huolellisesti ja seuraa niiden toimintaa. HCP:n vastuu kolmannen osapuolen toimista määräytyy Suomen lain mukaisesti.

Johdannaiset

HCP:n asiakkaiden lukuun säännellyillä markkinapaikoilla (OMX, Eurex) tehdyt johdannaiskaupat kirjataan johdannaisyhteisön ylläpitämälle selvitystilille, jolla selvitetään HCP:n asiakkaiden johdannaiskaupat. Kunkin asiakkaan johdannaiskaupat on eroteltu HCP:n muiden asiakkaiden kaupoista kunkin asiakkaan omalla selvitystunnuksella.

Rahasto-osuudet

HCP säilyttää asiakkaidensa rahasto-osuuksia hallinnoimissaan erikoissijoitusrahastoissa ylläpitämässään rahasto-osuusrekisterissä. Erikoissijoitusrahaston varat säilytetään erillään HCP:n omaisuudesta. Vaihtoehtorahastojen hoitajia koskeva laki edellyttää, että vaihtoehtorahastolla on oltava säilytysyhteisö, jolla on toimilupa säilytysyhteisötoimintaan. HCP:n hallinnoimien erikoissijoitusrahastojen säilytysyhteisönä toimii Skandinaviska Enskilda Banken, SEB.

Rahoitusvälineisiin kohdistuvat vakuus-, pantti- ja kuittausoikeudet

Omaisuuksien piirissä oleviin rahoitusvälineisiin ja rahavaroihin kohdistuvat vakuus-, pantti- ja kuittausoikeudet on määritelty omaisuudenhoitosopimuksessa. Ulkomaisten rahoitusvälineiden tai rahavarojen säilyttäjällä voi olla kyseisiin rahoitusvälineisiin tai rahavaroihin kohdistuva vakuus-, panttaus- tai kuittausoikeus. Asiakkaan yhteistilillä säilytettävät rahoitusvälineet voivat olla vakuus-, panttaus- ja kuittausoikeuden kohteena myös muiden asiakkaiden velvoitteiden perusteella.

6. SJOITUSPALVELUIHIN LIITTYVÄT KULUT JA PALKKIOT

Sijoitus- ja mahdollisiin oheispalveluihin liittyvät tavanomaiset kulut ja palkkiot sekä mahdolliset kolmannelle osapuolelle tai tämän edustajalle maksamat taikka näiltä saamat kulut ja palkkiot ilmenevät tuotekohtaisista hinnastoista, muista tuotekohtaisista sopimusehdoista, materiaaleista tai vaihtoehtorahastojen hoitajan hallinnoimien vaihtoehtorahastojen osalta myös kunkin vaihtoehtorahaston avaintietoesitteestä ja rahastoesitteestä.

7. KANNUSTIMIA KOSKEVAT TIEDOT

Kannustimella tarkoitetaan sijoituspalvelulain mukaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä kolmannelle osapuolelle annettavia tai tältä saatavia maksuja ja muita etuja. HCP ei vastaanota sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä palkkioita, maksuja eikä ei-rahallisia etuja kolmannelta osapuolelta..

8. SJOITTAJIEN KORVAUSRAHASTO

HCP on Sijoittajien korvausrahaston jäsen. Korvausrahasto turvaa sijoittajien riidattomien ja erääntyneiden saamisten suorituksen silloin, kun sijoituspalveluyritys ei pysty muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi maksamaan sijoittajien saamia tietyn määräajan kuluessa. Korvausrahasto ei korvaa osakekurssien laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita. Korvausrahasto korvaa vain ei-ammattimaisten sijoittajien saamia. Yhdelle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on 9/10 sijoittajan yhdeltä sijoituspalveluyritykseltä olevan saatavan suuruudesta, kuitenkin enintään 20 000 euroa.

9. ETURISTIRIITATILANTEET JA KANNUSTIMET

HCP:ssä noudatettavat tehokkaat toimintaperiaatteet mahdollisten eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi sisältyvät HCP:n hallituksen hyväksymiin toimintaperiaatteisiin eturistiriitojen välttämistä ja hallinnasta.

Eturistiriidalla tarkoitetaan poikkeuksellista sijoituspalvelun tarjoamiseen liittyvää tilannetta esimerkiksi asiakkaan ja HCP:n välillä, mihin saattaa liittyä asiakkaan etuihin kohdistuva merkittävä riski. Eturistiriita voi syntyä myös HCP:n ja sen henkilökunnan tai kahden HCP:n asiakkaan välille. HCP tarjoaa sijoituspalveluina omaisuudenhoitopalvelua ja sijoitusneuvontaa. Kumpaankin edellä mainitun sijoituspalvelun tarjoamiseen voi mahdollisesti liittyä eturistiriitatilanteita. HCP pyrkii tunnistamaan ja ehkäisemään aktiivisesti mahdolliset eturistiriitatilanteet mm. erilaisten organisatoristen ja hallinnollisten toimenpiteiden avulla. Toimenpiteet vaihtelevat sen mukaan mistä liiketoimesta tai palvelusta on kyse.

HCP:ssä käytettyjä toimenpiteitä eturistiriitatilanteiden hallitsemiseksi ja ehkäisemiseksi ovat mm. erillisten tietojärjestelmien ja käyttövaltuuksien avulla, henkilökunnan koulutuksella ja ohjeistuksella, henkilökunnan ja johdon kaupankäyntisääntöjen ja henkilökunnan ja johdon sivutoimia koskevien periaatteiden avulla, henkilöstöä koskevien palkitsemisperiaatteiden sekä omaisuudenhoitoa koskevien toimintaperiaatteiden avulla. HCP kiinnittää erityistä huomiota eturistiriitojen tunnistamiseen ja ehkäisemiseen omaisuudenhoidossa ja sijoitusneuvonnassa.

HCP:lla ei ole kannustimia koskevia järjestelyjä, Säilyttäessään riippumattomuuden kolmansista osapuolista ja yhteistyökumppaneistaan, HCP pystyy tavanomaista paremmin välttämään eturistiriitatilanteiden syntymisen HCP:n ja asiakkaan välillä.

Siltä osin kuin eturistiriitatilanne syntyy eikä niitä pystytä välttämään, asiakkaalle annetaan viipymättä riittävän yksityiskohtaiset tiedot eturistiriitatilanteen luonteesta ja syistä sekä asiakkaaseen kohdistuvasta riskistä ja asiakkaan etuihin kohdistuvien riskien pienentämiseksi toteutetut toimenpiteet ennen liiketoimen suorittamista, jotta asiakas voi tehdä päätöksen tilanteessa, jonka yhteydessä eturistiriita on syntynyt. Asiakkaalle on lisäksi ilmoitettava, että HCP:n hallinnolliset järjestelyt eivät tässä tapauksessa ole riittäviä ehkäisemään eturistiriitaa eikä siten pystytä varmistumaan kohtuullisen luotettavasti, että asiakkaan etuihin kohdistuvilta riskeiltä vältytään. on myös oikeus jättää toteuttamatta mainitunlainen liiketoimi. HCP voi myös kieltäytyä sijoituspalvelun tarjoamisesta eturistiriitatilanteessa.

Eturistiriitatilanteiden tunnistamista ja ehkäisemistä koskevien toimintaperiaatteiden sisältö ja ajantasaisuus tarkastetaan hallituksen toimesta vähintään kerran vuodessa ja toteutetaan tarvittavat toimenpiteet mahdollisten puutteiden korjaamiseksi. Toimintaperiaatteita päivitetään aina tarvittaessa. Toimintaperiaatteiden noudattamista valvotaan ja tunnistetut eturistiriitatilanteet käsitellään periaatteiden mukaisesti ja raportoidaan johdolle ja hallitukselle.

10. YLEISKUVAUS RAHOITUSVÄLINEIDEN LUONTEESTA JA NIIHIN LIITTYVISTÄ TYYPILLISISTÄ RISKEISTÄ

Rahoitusvälineiden hankintaan liittyy aina taloudellinen riski. Tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää osittain tai kokonaan. Ennen sijoittamisen aloittamista on syytä perehtyä sijoitusmarkkinoihin, eri sijoitusvaihtoehtoihin ja eri sijoituspalveluihin. Koska asiakas vastaa aina yksin sijoituspäätöksensä, valitsemansa sijoituspalvelun, toimintansa ja rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojensa taloudellisista seuraamuksista sekä veroseuraamuksista, tulee asiakkaan ennen päätöksen tekemistä tutustua sijoituspalvelun sekä rahoitusvälineen ominaisuuksiin, riskeihin

ja verotukseen. Asiakas vastaa myös siitä, käyttääkö hän itselleen suositeltuja taikka soveltuviksi arvioituja palveluja ja rahoitusvälineitä vai ei.

KESKEISIMMÄT MÄÄRITELMÄT

Aktiivisen poikkeaman riski

Aktiivisen poikkeaman riskillä tarkoitetaan sitä, että rahaston tuotto voi poiketa vertailuindeksistä.

Luottoriski

Riski siitä, ettei liikkeeseenlaskija kykene maksukyvyttömyyden vuoksi maksamaan korkoa tai pääomaa takaisin rahoitusvälineen liikkeeseenlaskun ehtojen mukaisesti.

Markkinariski

Markkinariski tarkoittaa riskiä markkinahinnan vaihtelusta. Markkinariskejä ovat korko-, valuutta-, osake- tai muu hintariski.

Korkoriski

Korkoriski tarkoittaa riskiä korkotason heilahtelusta. Korkotason nousu laskee joukkovelkakirjalainan tai muun korkosijoituksen jälkimarkkinahintaa ja korkotason lasku puolestaan nostaa sitä.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski tarkoittaa riskiä siitä, että sijoittaja ei voi myydä eikä ostaa rahoitusvälinettä tietyinä ajankohtana, koska sen vaihto on alhainen tai sillä ei ole lainkaan jälkimarkkinaa.

Markkinoiden kehittyneisyyteen liittyvä riski

Kehittyville markkinoille tehtäviin sijoituksiin voi kohdistua kyseisten maiden markkinoille ominaisia riskejä. Erityisesti kehittyvillä markkinoilla läpinäkyvyys, tehokkuus, likviditeetti, markkinainfrastruktuuri, oikeusjärjestelmän luotettavuus ja lainsäädäntö ovat usein puutteellisia kehittyneisiin markkinoihin verrattuna, ja näistä syistä aiheutuvat voimakkaat markkinaliikkeet ovat mahdollisia.

Osakeriski

Osakeriski tarkoittaa riskiä osakkeen hinnan vaihtelusta. Osakkeiden hintavaihteluun vaikuttaa sekä markkinoiden kehitys sekä tiedot yhtiön menestykseen vaikuttavista tiedoista.

Valuuttariski

Valuuttariski tarkoittaa riskiä valuuttakurssien vaihtelusta.

Vastapuoliriski

Pörssin ulkopuoliseen kaupankäyntiin liittyvä riski kaupan toteuttajan kyvystä suoriutua velvoitteistaan. (Tämä voi koskea mm. Tietoja rahoitusvälinelajien luonteesta ja niihin liittyvistä tyypillisistä riskeistä johdannaisia, korkosijoituksia, strukturoituja sijoituksia ja valuuttakauppoja).

Selvitysrisiki

Kaupan toteutukseen liittyvä riski, eli sovittu kauppa ei toteudu joko siksi, ettei vastapuolella ole joko toimittava rahoitusvälinettä tai maksaa vaadittua kauppahintaa.

Vipuvaikutusriski

Johdannaisrakenne, joka aiheuttaa riskin siitä, että jo pienellä rahoitusvälineen kohde-etuuden muutoksella voi olla suuri positiivinen tai negatiivinen vaikutus rahoitusvälineen tuottoon ja arvoon.

Osakkeet

Osakeyhtiössä omistajien yritykseen sijoittamat varat muodostavat osakepääoman, joka jakautuu arvoltaan yhtä suuriin osiin, osakkeiksi. Osakkeenomistajat ovat yhtiön omistajia, joten heillä on päätösvalta yhtiökokouksessa sekä oikeus mahdolliseen osinkoon ja uusien osakkeiden merkintään osakeannissa. Osakkeiden tuotto muodostuu osingosta ja osakkeen mahdollisesta arvonnoususta. Yritykset maksavat osingot yleensä vuosittain keväällä. Osakkeiden arvonnousu tai -lasku realisoituu, kun sijoittaja myy osakkeet.

Noteeratut osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla (julkinen kaupankäynti) tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Noteeraamattomat osakkeet ovat osakkeita, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

Osakesijoittamiseen liittyvät riskit

Verrattuna muihin omaisuuslajeihin osakkeille on tyypillistä voimakas arvon vaihtelu (osakeriski) ja kaupankäynnin laajuuteen liittyvä riski (likviditeettiriski). Yksittäisiin osakkeisiin sijoittavalla tuleekin olla aikaa ja kiinnostusta yhtiöiden ja talouden seuraamiseen. Osakkeet ovat sijoituskohteena riskillisiä, mutta toisaalta niiden tuottomahdollisuus on myös suuri. Osakesijoittamisessa onkin olennaisinta tiedonhankinta sijoituskohteesta, koska yksittäisen yhtiön osakkeen tuottokehitys on pitkällä aikavälillä riippuvainen yhtiön liiketoiminnan tuloksesta. Myös osakemarkkinoiden yleinen kehitys voi vaikuttaa yksittäisen osakkeen arvoon. Osakkeisiin sijoitettaessa on mahdollista, että tavoiteltu tuotto jää kokonaan saavuttamatta ja sijoitetun pääomankin voi menettää. Osakemarkkinoiden riskiä tulisi hallita hajauttamalla sijoituksia useampaan eri osakkeeseen. Lisäksi sijoittajan tulisi hajauttaa riskejään sijoittamalla osakemarkkinoiden lisäksi myös korkomarkkinoille. Ulkomaisten osakkeiden omistamiseen ja vaihdantaan saattaa liittyä suomalaisiin arvopapereihin sijoittamisesta poikkeavia poliittisia, taloudellisia, juridisia, verotuksellisia ja muita ennalta arvaamattomia riskejä, jotka jäävät yksin asiakkaan vastattaviksi (markkinoiden kehittyneisyyteen liittyvä riski). Lisäksi euroalueen ulkopuolelle tehtäviin osakesijoituksiin sisältyy valuuttakurssiriski.

Osakkeisiin rinnastetaan myös merkintä- ja optio-oikeudet, jotka oikeuttavat merkitsemään niitä liikkeeseenlaskeneen yhtiön osakkeita. Merkintä- tai optio-oikeuden hinta riippuu liikkeeseenlaskijan osakkeen hintakehityksestä sekä sen lisäksi optio-oikeuden toteutushinnasta, osakkeen volatiliteetista, korkotasosta ja optio-oikeuden jäljellä olevasta juoksuajasta. Merkintä- ja optio-oikeuksien volatiliteetti on korkeampi kuin alla olevan osakkeen, johtuen pienemmästä sitoutuneesta pääomasta (ns. vipuvaikutus).

Sijoitusrahastot

Sijoitusrahastoissa asiakkaiden varoja kerätään yhteen ja sijoitetaan useisiin eri sijoituskohteisiin, jotka muodostavat rahaston. Sijoitusrahastoja hoitavat sijoitusalan ammattilaiset, jotka huolehtivat varojen sijoittamisesta rahastojen sääntöjen määrittämiin sijoituskohteisiin. Sijoitusrahasto koostuu rahasto-osuuksista. Rahastosäästäjä ostaa sijoitusrahaston osuuksia, jolloin hänestä tulee rahaston osuudenomistaja. Osuudenomistajat omistavat sijoitusrahaston varat. Rahasto-osuuksien arvo ostohetkellä määrittää, kuinka paljon osuuksia tietyllä euromäärällä saa. Rahastosäästämiseen, kuten muuhunkin sijoittamiseen, liittyy riski. Sijoitusmarkkinoista pienin tuotto-odotus ja riski on rahamarkkinoilla (lyhyen koron rahastot) ja suurin osakemarkkinoilla (osakerahastot).

Sijoitusrahastolla on rahastoesite ja Finanssivalvonnan vahvistamat säännöt. Rahaston säännöistä ilmenevät rahaston sijoitustoiminnan tavoitteet ja rajoitukset. Sijoituskohteen valinnan mukaan sijoitusrahastot voidaan jaotella osakerahastoihin, yhdistelmärahastoihin, pitkän koron rahastoihin, keskipitkän koron rahastoihin ja lyhyen koron rahastoihin. Sen lisäksi on mm. raaka-ainerahastoja, vaihtovelkakirjarahastoja sekä yrityslainarahastoja. Useimmat sijoitusrahastot noudattavat sijoituspolitiikassaan riskin hajauttamista koskevia periaatteita. Erikoissijoitusrahastot poikkeavat kuitenkin näistä periaatteista. Jotkin erikoissijoitusrahastot on tarkoiteltu vain ammattimaisille asiakkaille.

Rahastoyhtiön on lunastettava rahasto-osuudet sijoittajalta vaadittaessa. Sijoitusrahaston varoista peritään sen toimintaan liittyvät kulut, kuten hallinnointi- ja säilytyspalkkiot, joiden suuruus vaihtelee rahastosta riippuen, ja ne yksilöidään avaintietoesitteessä ja rahastoesitteessä.

Rahastoihin liittyvät riskit

Rahaston riskitaso riippuu rahaston sijoitusstrategiasta. Rahaston riskitaso on määritelty avaintietoesitteessä. Sijoitettavien varojen hajauttaminen useampaan kuin yhteen toisistaan riippumattomaan sijoituskohteeseen pienentää rahaston kokonaisriskiä suhteessa yksittäiseen sijoituskohteeseen (ns. korrelaatio-efekti). Rahastot ovat pääsääntöisesti likvidejä päivittäin, mutta rahastojen likvidiyyttä voi olla rajoitettu rahaston säännöissä esimerkiksi poikkeuksellisten markkinatilanteiden varalta rahasto-osuudenomistajien edun vuoksi tai rahaston harjoittaman sijoituspolitiikan vuoksi (likviditettiriski).

Asiakkaan tulee tutustua sijoitusrahaston sääntöihin, avaintietoesitteeseen ja rahastoesitteeseen ja hinnastoon ennen sijoitusrahastosijoituksen tekemistä.

Joukkovelkakirjat

Joukkovelkakirjalainat ovat valtion, kuntien, pankkien ja muiden rahoitusalan yhtiöiden sekä muiden yritysten ja yhteisöjen liikkeeseen laskemia lainoja, joilla yleisöltä lainataan varoja pitkäksi aikaa, yleensä vähintään kahdeksi vuodeksi. Perinteiset joukkolainat sopivat sijoittajalle, joka arvostaa turvallisuutta ja säännöllistä korkotuottoa. Pääoma maksetaan lainaehtojen mukaan takaisin kokonaisuudessaan. Lainan korko voi olla kiinteä tai vaihtuvaan viitekorkoon sidottu ja se maksetaan vähintään vuosittain, vaihtuvakorkoisissa lainoissa useimmiten puoli- tai neljännesvuosittain. Perinteiset joukkolainat ovat yleensä vakuudettomia. Jos lainalla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla, sitä kutsutaan debentuurilainaksi. Suuremman riskin vuoksi debentuurilainan tuotto on parempi kuin saman liikkeeseenlaskijan tavallisella joukkovelkakirjalainalla.

Indeksilainojen tuoton määräytymisperusteet määrittellään kunkin yksittäisen lainan lainakohtaisissa ehdoissa. Tuotto riippuu kohde-etuuden kehityksestä. Kohde-etuus voi olla korko, valuutta, osakeindeksi, osake, luottoriski, hyödyke, edellisten yhdistelmä tai muu lainakohtaisissa ehdoissa tarkemmin määritelty kohde-etuus. Kohde-etuuden arvo voi laina-aikana nousta tai laskea. Kohde-etuuden historiallinen kehitys ei ole tae tulevasta tuotosta. Sijoittajan tulee ottaa huomioon myös muut lainakohtaisissa ehdoissa mainitut arvopaperin tuottoon mahdollisesti vaikuttavat tekijät kuten esim. koronlaskuperusteet ja tuottokertoimet. Tuoton määrään voivat vaikuttaa myös emissiokurssi ja mahdollisesti perittävä merkintäpalkkio. Yksittäiseen lainaan liittyvät riskit käyvät ilmi lainakohtaisista ehdoista.

Joukkovelkakirjalainoihin liittyvät riskit

Pääomaturvattu indeksilaina, jossa pääoman takaisinmaksu on riippuvainen vain liikkeeseenlaskijan maksukyvästä, on hyvä sijoitusmuoto asiakkaalle, joka arvostaa pääoman turvaa, mutta on samalla valmis rajattuun riskinottoon saadakseen mahdollisuuden parempaan tuottoon. Joukkolainasijoituksiin kuten kaikkiin korkosijoituksiin liittyviä riskejä ovat muun muassa **luottoriski, korko- tai muu markkinariski ja valuuttariski**. Luottoriski toteutuu, jos velallinen ei kykene suoriutumaan joukkolainan ehtojen mukaisesta maksuvelvoitteestaan. Korko- tai muu markkinariski tarkoittaa riskiä sijoituksen arvon alenemisesta, kun korkotaso nousee tai indeksin, johon lainan tuotto on sidottu, arvo kehittyy odotuksiin verrattuna epäsuotuisasti. Jos lainavaluutta on muu kuin euro, siihen liittyy suomalaisen sijoittajan kannalta **valuuttariski**.

Warrantit

Warrantti on arvopaperi, jonka arvo määräytyy sen kohde-etuuden (esim. osake tai indeksi) arvon perusteella. Warrantin haltija pyrkii hyödyntämään osakkeiden arvonmuutoksia option kaltaisella johdannaisarvopaperilla omistamatta kohde-etuutena olevia osakkeita. Ehdosta riippuen warrantti oikeuttaa haltijansa saamaan warrantin kohteen arvon kehityksen perusteella maksettavan käteissuorituksen tai ostamaan tai myymään warrantin kohteena olevan osakkeen määrättyyn hintaan. Warrantteilla voi käydä kauppaa pörssissä koko warrantin voimassaolon ajan, joka yleensä on 1–2 vuotta. Vaikka warranttien nimellinen juoksuaika on pitkä, sijoitetaan warrantteihin usein vain muutaman päivän tai muutaman kuukauden ajaksi. Warrantin haltijoille ei warrantin perusteella synny mitään oikeuksia suhteessa kohde-etuusyhtiöön, esimerkiksi oikeutta osinkoon. Sijoittajan kannattaa seurata warranttien arvonkehitystä niiden voimassaoloaikana.

Warrantteihin liittyvät riskit

Warrantteihin liittyvät riskejä ovat markkina- ja luottoriski. Euroalueen ulkopuolisiin warrantteihin liittyy myös valuuttariski. Markkinariski liittyy siihen, että warrantin kohde-etuuden mahdollisen epäsuotuisan hintakehityksen vuoksi, warrantti voi eräännyä arvottomana, jolloin menetetään sekä tuotto että sijoitettu pääoma. Warrantteihin sisältyvä luottoriski liittyy liikkeeseenlaskijan maksukykyyn.

Johdannaiset

Johdannaissopimus on rahoitusväline, jonka arvo määräytyy kohde-etuuden perusteella. Johdannaissopimuksia ovat mm. optiot, termiinit, koron- ja valuutanvaihtosopimukset ja niihin liittyvät optiot ja/tai näiden yhdistelmät ja/tai muut vastaavat sopimukset. Johdannaissopimuksilla pyritään suojautumaan kohde-etuuden arvon muutoksilta tai hyötymään niistä. Kohde-etuutena voi olla valuutta, arvopaperi, korko, tuotto, toinen johdannaissopimus, indeksi, hyödyke, luottoriski tai muu kohde-etuus tai eri kohde-etuuksien yhdistelmä. Johdannaissopimukset vaihtelevat ehdoiltaan suuresti. Johdannaissopimuksen ehdoista riippuu, toteutetaanko johdannaissopimus kohde-etuus luovuttamalla vai nettoarvon tilityksellä. Johdannaissopimuksilla voidaan käydä kauppaa säännellyillä markkinoilla ja/tai monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä.

Pörssijohdannaiskaupankäynnin edellytyksenä on vakuuden asettaminen. Vakuusvaade perustuu asianomaisen pörssin sääntöihin ja lasketaan päivittäin asiakkaan avoimesta johdannaispositiosta. Mikäli vakuusvaade kasvaa, asiakas joutuu antamaan lisävakuutta. Kohde-etuuden arvon muutoksen eli markkinariskin lisäksi johdannaissopimusten arvoon ja sopijapuolten suoritusvelvollisuuksien määrään, ajoitukseen ja toteutukseen vaikuttavat mm. markkinatapahtumat, yleistoloudelliset ja poliittiset tekijät sekä lainsäädännön muutokset.

Johdannaissopimukseen liittyvä riski

Johdannaissopimukseen liittyy osapuolten maksukyvyttömyydestä johtuva suorituksen viivästymisen ja luottotappion riski. Asiakkaan tulee ennen yksittäisen johdannaissopimuksen tekemistä perehtyä johdannaissopimuksen ehtoihin, ominaisuuksiin, siitä aiheutuviin velvollisuuksiin ja oikeuksiin sekä muihin vaikutuksiin. Tässä tiedotteessa ei ole kuvattu tyhjentävästi johdannaissopimukseen liittyviä riskejä. Asiakkaan tulee tarvittaessa ottaa yhteyttä riippumattomaan asiantuntijaan johdannaissopimusten riskien arvioimiseksi.

Johdannaissopimuksen arvo voi muuttua nopeasti ja voimakkaasti, jolloin haltija voi joutua kattamaan mahdollisen vakuusvajeen lisävakuuksilla tai joutua realisoimaan vakuus. Johdannaisten likviditeettiin saattaa myös liittyä rajoituksia (likviditeettiriski).

Johdannaisten arvoon vaikuttavat suoraan kohde-etuuksiin liittyvät riskit ja niistä aiheutuvat hinnanvaihtelut. Johdannaissopimukseen liittyvät tyypilliset riskit ovat edellä mainitun kohde-etuuden arvoon vaikuttavan markkinariskin lisäksi myös vastapuolen maksukyvyttömyydestä johtuva luottoriski, vipuvaikutusriski (rakenne, jolloin pienellä kohde-etuuden muutoksella voi olla suuri vaikutus johdannaissopimuksen arvoon) sekä mahdollinen valuuttariski.

Johdannaissopimuksista voidaan muodostaa yhdistelmiä. Yksittäisen johdannaissopimuksen ehdot voivat olla sellaisia, että voitto- tai tappiomahdollisuus voi kasvaa hyvin suureksi, teoriassa jopa rajattomaksi.

Rahamarkkinatuotteet

Rahamarkkinatuotteita ovat muun muassa sijoitus-, yritys- ja kuntatodistukset, rahamarkkinasijoitukset ja valtion velkasitoumukset. Rahamarkkinatuotteiden sijoitusaika vaihtelee yli yön -sijoituksesta korkeintaan yhden vuoden pituiseen sijoitukseen. Sijoitustodistus on pankin, yritystodistus yrityksen ja kuntatodistus kunnan liikkeeseen laskema velkasitoumus. Valtion velkasitoumus on Suomen valtion 1–12 kuukaudeksi liikkeeseen laskema velkasitoumus.

Rahamarkkinavälineisiin liittyvät riskit

Rahamarkkinainstrumentteihin liittyvät tyypilliset riskit ovat **korkoriski**, eli korkotason vaihtelusta ja instrumentin maturiteetista johtuva riski, sekä liikkeeseenlaskijan maksukykyyn liittyvä **luottoriski**. **Selvitysriski** merkitsee tappionvaaraa, joka syntyy osapuolten välille maksujen sekä toimitusten yhteydessä, mikäli vastapuoli ei kykene suoriutumaan velvoitteistaan.